

హిందూమతము ప్రధాన సందేశము.

గ్రంథకర్త:

బులుసు వేంకటేశ్వర్లు, ఎం. ఏ;

‘వివేకానంద’ ‘రామకృష్ణరాధి’ జీవితగ్రంథకర్త
శ్రీ కృష్ణదేవరాయశాసనాన్ని బాహుళియన్

పుల్కన్ బజార్, కలకత్తా, బెంగాల్, ౧౯౩౬ వరకు

ప్రథమముద్దణము 1000 ప్రతులు.

కాకినాడ:

కాకినాడముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడియె.

1936.

స్వస్వామ్యములు

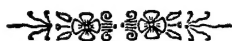
గ్రంథకర్త వి.

వెల రు 0—2—0.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయ శాసనాన్ని బాహుళియన్

విభాగము... రుప్రము - పాపానంద

హిందూమతలక్షణము.

- (1) హిందూమతము, వ్యక్తులపైఁ గాక, బుద్ధిండ్రి యాతీతదృష్టిలో దర్శింపఁ బడిన శాశ్వత సత్య ధర్మములపై నాధారపడియుండుటచే నెన్నటికిని చావులేని మతమైనది.
- (2) అనేకములగు ఉపాధిభేదముల ననుసరించి, ఒకే వ్యక్తియొక్క భిన్నజీవితదశల ననుసరించి, అందఱ కన్నిసాధనములు చూపుమతమగుటచే, హిందూమతము విశ్వవిశాలమతము.
- (3) ఈశ్వరారాధనవిషయములో వ్యక్తులకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మంగీకరించి, ప్రోత్సహించుటచేతనే, ప్రేమపూర్వక భిన్నమతసహనభా

నము, భారతజాతీయ జీవితవిధానముగా వ్హా
పోయినది.

- 4) ఎవరిమతము చెప్పినధర్మసాధనములను వార
తెలిసికొని, నిశ్చయదీక్షతో నాచరణలోఁ బెట్టి
నచో సిద్ధి లభించునని చెప్పటచే హిందూమ
తము, మతముపేర “మానవవిక్రయము” చేయు
ట ఘోరదోషమని వక్కాణించును.

విన్నపము

ప్రపంచములోని అన్నిమతములలోఁ బ్రాచీన
తమమైనదే హిందూమతము. హిందూజాతి నిష్క
ళంకమైన స్వాతంత్ర్యప్రభులతో దేదీప్యమానమైన
వెల్గొందినపుడు హిందూత్వవ్యజ్ఞుల మహోన్నతా
దృగ్భములు దేశదేశాంతరముల వెల్లివిరిసినవి. నేటికి
ని భారతజాతి పరాధీనజాతియై, దాస్యబంధము
లలోఁబడి మ్రగ్గుచున్నను, భారతధర్మమగు వేద
వేదాంతములకుఁబరాధీనత రాలేదు. ఖండాంతరము
లందలి సత్యాన్వేషకులు, ధర్మారాధకులు, జీవిత
పరమార్థములగు అనంతశాంతిసౌఖ్యముల సాధించు
తరణోపాయముకొఱకై, వెదకినెదకి, తుదకీపవిత్ర
భారతపుణ్యభూమికే వచ్చి తృప్తి చెందుచున్నారు.

జాతులకు, సంఘములకు సమస్తరంగములలో దివ్య
సామరస్యముచేకూర్చగల పరమోత్తమధర్మములు,
సూత్రములు, హిందూమతములో నున్నవని యిప్పు
డిప్పుడే స్వజాతీయులు, విజాతిసోదరులు పెక్కురు
గుర్తించుచున్నారు.

ఆర్థికరాజకీయరంగములలో మనకు సంభవించిన
దాస్యమునకు, దారిద్ర్యమునకు, విలపించుట సహ
జమే కాని, ఆత్మవిశ్వాసమందును, ధార్మికస్థిరత్వము
నందును, మనజాతికి సంభవించిన దాస్యదారిద్ర్య
ములకు, మనము విలపించుటయేకాదు, గుండెలు
బ్రద్దలగునట్లురోదనముచేయవలసియున్నది. జాతులు
నిత్యములై నిలచుటకుఁ గాని, నీరసించి నశించు
టకుఁగాని, ముఖ్యకారణములు రాజకీయార్థికములు
వు. ఒకప్పుడు రాజకీయార్థిక మహాన్నతశిఖ
ముల నాట్యమాడినజాతులు, నేడు చరిత్రావ

శిష్టములై యున్న సంగతి జగద్వివితము. నేడైన,
 ఐహికైశ్వర్యములు కుప్పలు కుప్పలుగాగల జాతు
 లలో శాంతిసౌఖ్యములు లోపించుటయేకాక, పశు
 త్వము, రాక్షసికత్వము, రాజ్యము చేయుచుండుట
 కూడ మనము దినదినము నిరీక్షించుచునే యున్నా
 రము. దీనికిఁ గారణములరయుట కష్టముకాదు. నాగ
 రికతాసాధము బీటలుదీసి, మూలమట్టముగాఁ గూ
 లిపోకుండ నిలబడవలెనన్న, సుస్థిరమగు ఆత్మధర్మ
 మనువునాదిపై నిర్మింపవలెను. యుగాంతరముల
 నుండి హైందవనాగరికత అట్టి దివ్యాధారముపై
 నిలిచినది. వేదవేదాంతధర్మాచరణమే ఆపునాది.
 అట్లని హిందూమతము భౌతికభోగభాగ్యరంగము
 లలో దాస్యము సంగీకరించి నిద్రించుమని చెప్పు
 చున్నదని తలచుట ఘోరదోషము. “ధర్మావిరుద్ధో
 భూతేషు కామోఽస్మిభరత్స్వభ” యని శ్రీకృష్ణ

భగవానుడు చెప్పినట్లు, భోగభాగ్యములన్నియుఁ
 బరమార్థదర్శనైకోపకరణములని గుర్తించి ప్రవర్తించుట
 హిందూమతప్రధానసందేశము. ఆధ్యాత్మిక
 స్వాతంత్ర్యపతాకమును సమగ్రసాహసోత్సాహములతోఁ
 బ్రేమప్రహస్తములతో నెగురవేయుఁ
 గలజాతికి, రాజకీయార్థిక దాస్య శృంఖలములు
 తమంతట తామే తుత్తినియలై రాలిపోగలవు.
 అందుచే మనజాతీయ దాస్యమునకుఁ గారణము
 మన ఆత్మవిశ్వాసదాడిద్రవ్యమే యని చెప్పనవసరము
 లేదు.

జాతీయపునర్నిర్మాణమునకు హిందూమత
 మొసగు మహోన్నతాదర్శముల గౌరవించి, అచం
 చలాత్మవిశ్వాసమును పెంపొందించుకొనుటయే
 సభమసాధనము. హిందూమతమును, అందలిభిన్న
 ఖాళాఖాంతరములను, సంపూర్ణ సమన్వయదృ

స్వీతోః బరిశీలించి, విశ్వవిశాలములగు
 మహాసందేశముల సర్థముచేసికొనుట ను
 ముకాదు. ఈచిన్నిపొత్తమును ప్రకటిం
 యుదేశము పండితులకు హిందూమతము
 చుటకుఁగాదు. హిందూమతములోని కొ
 సందేశములను పామరజనకోటి కందఁజేం
 యుదేశము. నేను పండితుఁడనుకాను. కాని
 జూపిన హిందూమతాభిమానలేశమును
 సోదరీమణులు గ్రహించి, భారతధర్మాభి
 చో నేను కృతజ్ఞుఁడనగుదునని నిశ్చయము
 చుచున్నాను. ఈశ్వరాశీర్వాదమున్నచో న
 ములే యింకను వరుసగా (Series) ౧౨
 ప్రజాసామాన్యమున కందఁజేసి, వేద
 ధర్మము నాకుఁ గల్గించినఆత్మజ్ఞానబుణము
 కొనుటకు యత్నించెదను. గ్రంథప్రకటన

ములోఁ జేయూతనొసగిన యువకుఁడు, భారత
 ధర్మసేవాదీక్షాపరతాత్రుఁడు నగు శ్రీగోకరాజు
 శ్రీరామరాజునకు వందనసహస్రములు.

గ్రంథకర్త.

విషయసూచిక.

I సత్యాన్వేషణము.

1. హిందూమత మొకమతమా ?	3
2. జీవకోటి—ప్రధానసమస్య.	4
3. జన్మవిచారము.	6
4. నిత్యానందవాంఛ.	8
5. ఉన్న విషయపరిస్థితి.	9
6. భారతబ్రహ్మర్షి వాణి.	15
7. నచి కేతుని విశ్వసందేశము.	17

II ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము.

1. సత్యము సర్వేందియాతీతము.	26
2. ఉపాధిభేదములు.	29
3. భిన్నత్వ మేలయున్నది ?	32
4. నానామతములు.	35

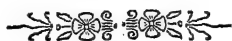
5. శాఖాదురభిమానము.	38
6. అన్యమతములు.	40
7. హిందూమత శంఖారవము.	43
8. భగవదీతాసందేశము.	46
9. ప్రస్తుత హిందూజాతి.	50

III ప్రేమపూర్వక భిన్నమతసహనము. 53

1. పుట్టుమతము.	55
2. శబ్దప్రమాణము; హేతువాదము.	56
3. విశ్వాసపద్ధతి.	62
4. బుద్ధిప్రయోజనము.	64
5. విశ్వాసమహావృక్షము.	65
6. శ్రుతివచనములు.	66
7. నానాజాతి పుష్పవనము.	75
8. నానామణిగర్భిత మహాసాగరము.	77
9. హిందూమత సింహగర్జనము.	79-82
-

హిందూమతము

ప్రధాన సందేశము.

సత్యాన్వేషణము.

భరతవర్షము ప్రపంచమునకు మహాసందేశము స్థేయవలసి యున్నదని పెక్కురు భారతీయులు, ఖండాంతరులు కూడ గుర్తించియున్నారు. భారతజాతికి మతమే ప్రధానలక్ష్యమనుసంగతి అందఱకుఁ దెలిసినదే. భారతజాతికిఁ జెందియున్న మతము హిందూమత మని నేడు పిలువఁబడుచున్నది. భారతసందేశమనగా హిందూమతసందేశము. భారతమతమునకు హిందూమత మన్న పేరు దేశాంతరులు పెట్టినది. 'హిందూ' అను పదము 'సింధు' పదమునూడి

వచ్చినదే. ముసల్మానులు మస దేశముపై దండయాత్రకు వచ్చి, సింధునదీప్రాంతముననున్న భారతీయులను జూచి హిందువులని పిలువఁజొచ్చిరి. హిందువుల మతము హిందూమతమైనది.

భారతజాతి మతమునకుఁ బేరు లేదు. సర్వస్మృత్తికాధారభూతమై యున్నధర్మమే మన మతము. ఆ ధర్మము నిత్యమైనదగుటచే సనాతనధర్మమని పిలువవచ్చును. ధర్మమనగా లోకమును ధరించునది. సనాతన మనగా శాశ్వతమైనది. ఈ సనాతనధర్మ మొక వ్యక్తిపైఁగాని, ఒక సంఘముపైఁగాని, ఒక ఆలయ నిర్మాణముపైఁగాని, ఆధారపడియుండలేదు. ఈశ్వరధర్మమే సనాతనధర్మము. ఈ పరమధర్మము ఒక జాతికి, ఒక దేశమునకుఁ జెందదు. ఇది ప్రకృతి ధర్మము. ప్రాణికోటికంతకుఁ జెందినధర్మము. కాని, ఒక్క భారతజాతి యీ ధర్మమును పరిపూర్ణముగా

గుర్తించి, యుగాంతరములనుండియు నానాదేశములకు, నానాజాతులకు బోధించినది. ఈ దివ్యసత్యమును మఱల నేను భారతీయులు గుర్తించి తమ జీవితములలో నాచరించి, అశాంతిమహారోగప్రీతి మగుచున్న లోకమునకు బోధించి, శాంతి చేకూర్చవలసియున్నది.

హిందూమతమొక మతమా ?

అనేక పరస్పరవిరుద్ధ సిద్ధాంతములను చెప్పుచు గాన హిందూమతమొక మతముకాదని మతాంతరులు, మతాంతరులు చెప్పనదే సత్యమని తలఱుపు స్వజాతిసోదరులు వక్కాణించుచున్నారు. నిజమే హిందూమత మొకమతముకాదు. హిందూమతము సర్వమతనిలయము. దేవునిఁగూర్చి, జీవునిఁ గూర్చి, జీవేశ్వరుల పరస్పరసంబంధమును గూర్చి మానవకోటి కూహింప సాధ్యములగు సిద్ధాంతములు, అభి

ప్రాయములు, వేదవేదాంతములలో ననంతస్ఫుర
 ద్రూపములతో వర్ణింపఁబడియుండుట కాననగును.
 అందుచే సర్వమతములలోని సమస్తసిద్ధాంతములు,
 హిందూమతములో నఖండ ప్రజ్ఞాప్రకాశముచే క్రో
 డీకరింపఁబడి, సమన్వయింపఁబడి యున్నవి. అందుచే
 హిందూమతమొక మతముకాదు. అది సర్వమత
 సారామృతము, అందుచే విశ్వజ నీనమతము.
 హిందూమతమున లేని మతసిద్ధాంతములు మతేహా
 తమునను లేకపోవుటయే కాక, హిందూ మతము
 దైవానుభవ సాహసములతో నొక్కి వక్కాణించు
 కొన్ని సిద్ధాంతములు మతేమతమునను మందన
 కై నను గానరావు. (

జీవకోటి—ప్రధానసమస్య.

ప్రాణికిగల సమస్తసమస్యలలోఁ బ్రథమమైనది,
 ప్రధానమయినది, అత్యుత్తమమైనది, అత్యున్నత

మైనది, జీవార్థసమస్యయే, అనగా సృష్టిరహస్యసమస్యయే. ప్రతిప్రాణికి అనంతమై, అప్రతిహతమై, అవిచ్ఛిన్నమై, అతిసహజమగుకోరిక యొకటున్నది. విశ్వసృష్టికి హేతుభూతమగు సత్యము (Truth) నెఱిగి, అచుభవపూర్వకముగా గ్రహించుటే సర్వజీవకోటికిఁ గల నిత్యవాంఛ. మతమనఁగా సత్యానుభూతి (Realisation of Truth) యనియే హిందూతత్త్వశాస్త్రములు నిర్వచించినవి. మతమన ఒకసిద్ధాంతముకాని, ఒకనమ్మకముకాని, ఒక గుడికాని, గోపురముకాని, ఒక విధికాని, ఒక గ్రంథముకాని, కాదు. ఆత్మజ్ఞానానుభవమే మతము. తత్త్వశాస్త్రము సత్యమునెఱుఁగు మార్గమును జూపును; ఆచూపినమార్గమును చేపట్టి పరమావధినిఁజేరుటేమతము. తత్త్వనిర్ణయము, అనుష్ఠానము; సిద్ధాంతము, అనుభవము రెంటినొకేదృష్టిలో సమ

స్వయించి చూపునదే హిందూమతము. వేదములు, ఉపనిషత్తులు ఉహితీతృప్తికి లభించిన దర్శనములే కాని, పండితులచే నూహించి, న్రాయబడిన గ్రంథములుకావు. మానవుడు, తనపరిమితిగల ఇంద్రియబుధములనధిగమించి, సర్వబంధాతీతమగు సత్యదర్శనముచే బాననుడై, పరిపూర్ణుడై, బ్రహ్మర్షియై, ఈశ్వరుడై ప్రకటించిన దివ్యధర్మముల సంపుటికరణమే హిందూమతము.

జన్మనిచారము.

మానవుడు పుట్టి, పెరిగినవెరుక లోకములో ననేక సందర్భములు పరికించును. ప్రతిసందర్భము సౌశయములపుట్టయై బుద్ధినెవరొందును. కొన్ని విషయములు మానవునికి సంతోషము నొసంగును; కొన్నిభయమును బుట్టించును; మఱికొన్ని ఆతని ఖింతిలో ముంచివైచును. ఈసంశయ మహా

చాయవు ఏచినంతనే, మానసాందోళనము బయలు
దేరును. వెంటనే చూచువస్తువుల సత్యాసత్యము
లను గూర్చి ప్రశ్నలు, తర్కములు ఉద్భవించును.
ఏవిషయమును గూర్చి తక్కించుట కారంభించినను,
అద్యంతములుకన్పట్టవు. పరిమితిగల బుద్ధితో విషయ
విమర్శ చేసినకొలది, అపరిమితమగు నొక ఊహ
తీతరంగమున కీడ్చుకొనిపోవును. అచ్చటబుద్ధి, ముం
దుకుఁ బోవుశక్తిలేక, సంశయములుతీరు సాధనకన్ప
టక, తుదిలేని అసంతృప్తి పంకిలమునఁబడి, శాంతికై
తహతహలాడును. వివిధవిషయములను గూర్చిన
వివిధప్రశ్న లొకప్రశ్నగా మారును. “ఈకన్పట్టు
విశ్వసృష్టికర్తమేమి ? దీనిసత్యస్వరూపమెట్టిది ? నే
చ్చటనుండి వచ్చితిని ? నేను శరీరమా ? లేక జన
మరణాతీతమగు నేదైనశక్తి నాలోనున్నదా ?” ఇ
దే మహాసమస్య. ఈసమస్య పరిష్కారమగువఱ

కును శాంతిలేదు. కాని యిదికోర్కీమాత్రముననే పరిష్కారమగు సులభినమస్యకాదు.

నిత్యానందవాంఛ.

ప్రతిప్రాణీయుఁ గోరునది నిత్యానందము. దుఃఖి సమ్మిశ్రితముకాని, అవ్యయమగు నానందమే వలయునది. కనుకెప్పు విష్వకాలములోఁ బుట్టి మరణించు నత్యల్పక్రిమి మొదలు, పంచఖండములనేలు చక్రవర్తివఱకుఁ జేయుప్రతికార్యమునకు, వేయ్యనలది అడుగునకుఁ బరమోద్దేశము, ఆనందతృప్తయే.

ప్రగానికి గుప్పెడు బియ్యముతోఁబాటొకపై నచ్చిన ఆనందించునట్లే, కోటీశ్వరునకు రెండులక్షలభమువచ్చిన నానందించును. భిక్షాధిపతికి ప్పిడు బియ్యము లభింపనిచో నేడ్చినట్లే, లక్షాంతి నాల్గురూకలు పోయిన పలవిందును. అందకు వలయునది అడ్డులేని ఆనందమే. ఆనందమహి

నచ్చుట ఎట్లువెనుకవలయునోమాత్రమే మనకుఁ దెలియుదు. దాహపీడితులమై యెండమావుల వెంటడించి, నీరులభింపక పలవించుచున్నాము. శాశ్వతానందమునుగోరి, క్షణికమగు ప్రాపంచికభోగసాగరమునఁబడి యీడులాడి, తెక్కలుముక్కలై, నెత్తినోరును బాదుకొనుచున్నాము. మనము కోరుపరమావధివేటు; దానినిఁ జేరుటకై మనము పట్టుభూర్గము తప్పభూర్గము. చేయవలసినది చేయక, ఆనందము లభించినది కాదని పరితపించుచున్నారము.

ఉన్న విషమపరిస్థితి.

తత్త్వజ్ఞకవీశ్వరుడగుభర్తృహరిమహాశయిఁడు మనపరిస్థితి సద్భూతముగా వర్ణించియున్నాడు; శ్లో. వ్యాఘ్రీవ తిష్ఠతి జరా పరితర్జయంతీ,
రోగాశ్చ శాత్రవశ్చవ ప్రహరంతి దేహమ్.

ఆయుః పరిస్రవతి భిన్నఘటాదివాంభో,
లోకస్త దప్యహిత మాచరతీతి చిత్రమ్.

“ముసలితనము పెద్దపులివలె మీఁదనుముక
భయపెట్టుచున్నది. రోగములు శత్రువులవలె దేహ
మును తినివేయుచున్నవి. ఆయువు చిల్లికుండలోని
నీటివలెఁ గారిపోవుచున్నది. పరిస్థితి యిట్లున్నను,
లోకులు అహితమే చేయుచున్నారు. ఇదియేచిత్ర
ము!” పుట్టిన ప్రతిప్రాణికి రోగము, దుఃఖము,
చావు నివితప్పవు. ప్రతిజీవియు నెప్పుడోయొకప్పుడు
రోగదుఃఖజరామృత్యువుల నిష్టమున్న లేకున్న
ననుభవించితీరవలెను. ప్రతితెప్పపాటుతో మనము
శ్మశానమునకు జరుగుచున్నారము. మనమందఱము
కాశీగయాప్రయాగాది క్షేత్రములకుఁ బోవు
యాత్రికులము కాము. శ్మశానక్షేత్రమునకే మనము
గిరంతరము, సూటిగా యాత్రచేయుచుఁ బోవుచు

న్నారము. మనకీసంగతి తెలియునుగాని తెలియనట్లు ప్రవర్తించుచున్నాము. ఇదేలీసంభవించుచున్నదను ప్రశ్నయే మనకనులలో ధూళిఁగొట్టి అంధత్వమును గలుగఁ జేయుచున్నది.

సంసారమును వర్జించుచు మహాభారతమీసందర్భమునే ఒక చమత్కారగాథలోఁ జెప్పియున్నది. ఒక బ్రాహ్మణుడరణ్యమునఁ బ్రయాణము చేయుచు న్నాడు. చాలకాలమువెనుక నే స్వగ్రామము విడిచి యుండుటచే భార్యాపుత్రులఁ జూచుదీర్ఘ కుతూహలముతో, నెత్తనిండ బరువుపెట్టికొని, తొందరగాబోవుచున్నాడు. ఇట్టిస్థితిలో నొకపెద్దపుల్ల బ్రాహ్మణునివెంటాడినది. భయకంపితుడై బ్రాహ్మణుడు ఆత్మైరక్షణార్థమై, పరుగిడనారంభించినాడు. ఇంతలోఁ బెద్దపులిఘాంఢించుచు, సమీపించి మీఁదనుముక సిద్ధముగానుండఁగా, మరణభీతితోఁ బరిత

పించుచు, ముందొక పాడునూతినిఁ గాంచి, తటాలున అందుఁజీకినాఁడు. కాని యాతఁడు నీటిలోఁ బడి లేడు. నూతియొడ్డుననున్న ఒకచెట్టువేరు, గోడన చీల్చుకొనివచ్చి నూతిలో వ్రేలాడుచుండఁగా బ్రహ్మణుడది పట్టుకొని నిలబడెను. ఆవేరు, క్రిందనీటికిఁ బై వంచకు సమానదూరములో నున్నది. ఒకలవిషసర్పము నోరుతెరిచి, నీటిపైఁ దేలియాడు

విషానలజ్వాలలను గ్రక్కుచున్నది. నూయిపై గమున వ్యాఘ్రము గర్జించుచు నిలబడియున్నది. హ్మణుడు క్రిందనీటిలోఁ బడుటకుఁగాని, పైఁటకుఁ గాని వీలులేదు. ఉన్నస్థితిలో నుండుట వీలులేదు. ఏలనఁ, బగలు, రాత్రియను రెండేకలు, పై భాగమునుండి బ్రాహ్మణుడు జీవాధారముగాఁ బట్టుకొని వ్రేలాడుచున్న వేరును నిద్రాగములు మాని కొఱికివేయుచున్నవి. ఇతఁ గొది నిముసములలో వేరు తెగిపోవకతప్పదు.

ఇప్పుడు నూతిలోని ప్రాణికి మూఁడేమార్గములు
న్నవి. నీటబడవలెను; లేదా పైకిరావలెను; లేదా,
వేరుపట్టుకొని, ఉన్న పద్ధతిలోనే వ్రేలాడవలెను.
పైకివచ్చినచో వ్యాఘ్రమొక గుటకలో నాతని
మింగివైచును. క్రిందకు దుమికినచో నాతఁడు కా
లసర్పగళములోఁ బడవలెను. వేరుపట్టుకొనియు
నుండఁజాలఁడు. ఒకక్షణములో వేరు తెగిపోయి
తీరును. నాలుగవపద్ధతి మఱొకటిలేదు. మిగిలిన
మూఁడుపద్ధతులలో నేపద్ధతి ననుసరించినను చావు
తప్పదు. ఊహించుటకుఁ గాలములేదు. ఒకక్షణము
లోనే మృత్యువు. ఊరకొన్న మృత్యువే. ఏమిచేసి
ననుచావే ! ఏమిచేయుట ? మనమండఱమును
బ్రాహ్మణుఁడున్న విషమపరిస్థితిలోనే యున్నారము.
తరణోపాయమే కన్పట్టుటలేదు. మరణశాసన మన
అంఘసీయము. బ్రతికియన్న మూఁడుదినములు రో

ముతో, ముసలితనముతో, 'వచింపనవసరములేని కోటిదాష్ట్యములతో' మనము పోరాడవలసియున్నది. ఈతుదిలేని దుఃఖసమస్య ప్రతిపాణి నెచుర్కొని, పరిష్కారము చేయుమని సవాలు చేయుచున్నది. మనకుశాంతినుఖములు వలయుచో నొక ఆహార్దమున్నది. ఈకఠినసమస్యను పరిష్కరించుట ఆహార్దము.

ఈసందర్భమునే వేటొక ఉదాహరణముతో జెప్పవచ్చును. మనమొక గృహములో నున్నాము. ఇల్లు అన్నివైపుల మండుచున్నది. మనము బయటికిబోయినచో అగ్ని జ్వాలగుండ బోవలెను. అట్లుపోవుచో మనశరీరము మూడునిముసములలో భస్మమగును. ఉన్నచోటనే యున్నచో, నొకక్షణములో నగ్ని జ్వాల చుట్టముట్టి కాల్చివైచును. మనముకదలుటకు వీలులేదు. నిలబడటకును వీలులేదు. రక్షణోపాయమేది?

భారత బ్రహ్మర్షి వాణి.

'ఇదియే సమస్త సమస్యలకు' మూలసమస్య. ఈ జీవిరహస్యార్థసమస్య పాఠికోటికంతకు నొకటే... ఇందు జాతిభేదములు, దేశభేదములు, వర్ణభేదములు, మతభేదములు లేవు. ఇది ప్రతిపాణి, ఏదేశమున, ఏజాతిలో, ఏకులములో, నేరాజ్యములో నున్నను పరిష్కరించుకొని తీరవలసిన సమస్య. ఇట్టి కిష్ట సమస్యచక్రము సందునఁబడి నలిగిపోవుచు మనము సుఖాసీనులమైయున్నట్లు తలఁచుచున్నాము. సమస్త మతతత్త్వశాస్త్రములు, మానవకోటి కీపరిస్థితి నెదుటఁబెట్టి, పరిష్కారము చేసికొమ్మని యాహ్వానించుటే ప్రధానకర్తవ్యము. ఈకర్తవ్యమునే భారత బ్రహ్మర్షి అఖండమహిమ తానాహుతములతో నెఱవేర్చినాఁడు ;

“ఉత్తిష్ఠత, జాగ్రత, ప్రాప్యపరాన్నిబోధత,
 త్సురస్యధారా నిశీతా దురత్యయాదుర్గంపథ
 స్తత్కవయోవదంతి॥

“లెమ్ము ! మేల్కొనుము. బ్రహ్మజ్ఞానులనుజేరి
 జ్ఞానముపొందుము. బ్రహ్మజ్ఞానమార్గము, వాడియైన
 కత్తికొనపై నడచుటవంటిదే. ఆమార్గము నడచు
 టకు శక్యముకానిదని, అట్లు నడచినజ్ఞానులు చెప్పు
 చున్నారు.” ఉపనిషద్బ్రహ్మి, మానవకోటికిఁగల,
 ప్రధానసమస్యను అతిసూక్ష్మముగాఁ బరికించి,
 అజ్ఞానపంకిలమునఁబడి పలవించుచున్న ప్రాణికోటి
 నుం దనంతదయాంతఃకరణముతో నీవిధముగావిశ్వ
 దందేశమునుమ్రోగించినాఁడు. మనమజ్ఞానగాఢాంధ
 రామున నిద్రాముదిఁతులమై పడియున్నారము.
 కిచి, మేల్కొని, మన యధార్థపరిశిత్తిని గమనింపు
 ని ఉపనిషత్తు బోధించుచున్నది. సత్యమార్గమున

నడచుట సులభముకాదు. అది వాడియైన కత్తికొన
పై? గాలిడుటే. అందుచే ఆత్మజ్ఞాన మెఱుంగుటకు
సంసిద్ధులగువారు, పరిపూర్ణత్యాగము చేయుటకు
సంసిద్ధులుకావలెను. ఇదివఱకే మనకాలము, మన
శక్తులు వ్యర్థములైనవి. ఇంక నొకక్షణమైనను వ్యర్థ
ముచేయరాదు. ఈవిషయపరిస్థితినుండి తప్పించుకొ
నుటకు మనముచేయవలయు కర్తవ్యమును తెలిసి
కొని, వెంటనే ఆచరించుట కారంభింపవలెను.

నచికేతుని విశ్వసంజేశము.

సత్యము నెఱిగి తీరవలెనను కాల్చివేయుతృష్ణ,
సృష్టిరహస్యార్థమును జూచి తీరవలెనను అనివార్క
మగువాంఁఁడు, ఇవియే మానవుని ఆధ్యాత్మిక జన్మ
మునకు సూచనలు. సామాన్యలోకవిజ్ఞాన మీసం
గతిని స్పష్టముగాఁ జెల్పుచున్నది; దుర్గాహ్యమగు
తత్త్వశాస్త్రముల సారమిదియే ప్రకటించుచున్నది

ఊహగల ప్రతివ్యక్తియు సీసంగతీని సహజముగాఁ
 దెలిసికొనవలసిన ధర్మము. లోకవిషయములఁగూర్చి
 మనము తీవ్రముగా నాలోచించినపుడు, తుది లేని
 అసంతృప్తి మనల నావరించును. మనము ప్రియత
 మములని పట్టుకొని పోకులాడు వస్తువులు మనల
 నాకర్షించి, చేయిచాచినంతలో నదృశ్యములగుచు
 న్నవి. మనరక్తములో రక్తమని ప్రేమించి, పెంచు
 బంధువులు, మనకనులయెదుటనే, ధూళిలోఁగలసి
 మనవిశ్వాసమును మూలముట్టుగఁ బీకివై చుచున్నా
 రు. ఏల యిట్టిసందర్భము తటస్థించుచున్నదో, ఊ
 హించినకొలది, చిత్తశాంతిచెడి, అసంతృప్తియే మి
 టలుచున్నది. అసంతృప్తితీవ్రజ్వరముచే శరీరమా
 నసములు తప్తమై, తాపమనుభవించువారు నిజము
 గా ధన్యులు. ఇదియే సత్యాన్వేషణానుతాపము.
 గెనినే హిందువులు బ్రహ్మవిచారమందుదు. సత్యము.

నకై పరితపించు హృదయమునందే, సకలమతములు తత్త్వశాస్త్రములు నుద్భవించును. అచేతనములగు మతగ్రంథములలోని సత్యాంశములకు, చైతన్యమొసఁగి, సజీవమొనర్చున దీసత్యాన్వేషణానుతాపమే. ఈఅనుతాపమే ధర్మము, మతము, కర్మ, జ్ఞానము, భక్తి, సర్వమునిదియే.

కఠోపవిషత్తునందలి నచికేతుఁడిట్టి దివ్యానుతాప ధాజ్యధిపతియై, మానవకోటి ఆర్జింపవలసిన పరమావధిని నిర్ణయించి యున్నాఁడు. నచికేతునకు యముఁడు మూడువరములొసఁగినాఁడు. తనమూడవ వరమునుగూర్చి నచికేతుఁ డీవిధముగాఁ గోరినాఁడు:

యేయంప్రేతేవిచిక్తామనుష్యేఽస్తీ త్యేకే, నా
యమ స్తీతిచైకే | ఏతద్విద్యామనుశిష్టస్త్వయాఽహం
వరాణామేషవరస్తృతీయః ||

(కఠ-ఉ. 1-1-20)

“ఈశరీరము మరణించిన వెనుక, ఇంకను జీవి ఉన్నదని కొందఱు, లేదని కొందఱు చెప్పుచున్నారు. ఈవిషయమైనజ్ఞానమును నీవలనఁ దెలిసికొనవలెనని కోరుచున్నాను. వరములలోనిదియే నామూడవవరము.” సృజింపఁబడిన ప్రతిప్రాణియు నెప్పుడో యొకప్పుడు డడిగి తీరవలసినప్రశ్న నచికేతుఁ డడిగినాఁడు. నచికేతుని హృదయము నిజముగా సత్యమునకై పరితపించుచున్నదో లేదో తెలిసికొనవలెనని యముఁడు పరీక్ష చేయఁదలఁచినాఁడు. అపూర్వములగు భోగభాగ్యముల మోహమును నుచ్చొకటి నచికేతునిపై నాతఁడు విసరినాఁడు;

“యేయేకామామర్ల భామర్త్యలోకే సర్వాన్ కా
 గ్నేశ్చందతఃప్రార్థయస్వ! ఇమారామాఃసరథాస్స
 ార్యానహీదృశాలంభనీయామనుష్యైః | ఆభిర్దృ
 త్తాభిః పరిచారయస్వ నచికేతో ఘరణమాను
 షీః ||

(కఠ. ఉ. 1-1-25)

“నయేకోరికలు మనుష్యలోకములో దుర్లభము లో అట్టినీయిచ్చవచ్చిన సమస్తమైనకోరికలను అడుగుము. రథములతోఁ దూర్యములతోనున్న ఈదేవ కన్యకలు మనుష్యమాత్రులకు లభించువారుకారు. ఇదిని నాచేఁ బొంది నీవు పరిచర్యచేయించుకొనుము. నచికేతా ! మరణమునుగూర్చిన ప్రశ్నవిడిచిపెట్టుము.” యముఁడు పడవైన యీమోహమనువలను నచికేతుఁడు పుట్టుకునఁ ద్రెంపివై చినాఁడు. ప్రస్తుత ప్రపంచమున, వివిధజాతులను నడపించునాయకులు, భోగమోహము లను నుచ్చులను తీవ్రముగాఁ గఠమునకు బిగించుకొని, కోడిపూజులవలెఁ బరస్పరము డీకొనుచున్నారు. ప్రపంచశాంతివలయుచో, సామ్రాజ్యకాంక్ష, యుద్ధకాంక్ష, ఆక్రమణకాంక్ష, నశింపవలెను. యమునిపరీక్షకుఁ జెప్పినజవాబులో నచికేతు డెట్టి శాశ్వతసందేశమును మ్రోగించినాఁడో తిలకిపుడు;

“స్వోభావా మర్త్యస్యాయదంతకైతత్సర్వేంద్రియాణాం జరయంతి తేజః । అపిసర్వంజీవితమల్పమేవ, తవైవవాహస్తవనృత్యగీతే.”

“నవిత్రేన తర్పణీయోమనుష్యోలప్స్య మహేవిత్ర ముద్రాక్షుచేత్త్వం । జీవిష్యామోయావదీశిష్యసిత్త్వం వరస్తుమేవరణీయస్సనః॥ (కథ. ఉ. 1-1-26, 27)

“ఇవి క్షణికములు. మనుష్యుని యింద్రియముల తేజమును ఈభోగములు నశింపజేయును. ఎంతదీర్ఘ జీవితమైనను క్షణికమే. కావున వాహనములు, నృత్య గీతములు, నీవేయించుకొనుము. విత్తముచేమచు ఘృణుడు తృప్తిపొందజాలడు. నీదర్శనముచే విత్తముకావలసిన లభింపగలదు. నీస్మృతలచినంతకాలము మేము జీవింపగలము. కాని నాకునానరమే అనుగ్రహింపుము.”

లెక్కతెలియని వేలకొలది సంవత్సరములవెనుక, క్రైస్తవమతముకాని, మహమ్మదీయమతముకాని,

వౌద్ధమతముకాని, ఘోషేయితరమతముకాని లేనికాలమునఁ, బల్చిమజాతులు మానవత్వమెఱుంగక, మృగములవలె ఆకులలములు తిని, బట్టకట్టుకొను పెఱుంగనిమాఘ్యకూపమునఁ బడియున్నపుడు, ఈపవిత్రభారతవర్షమున జన్మించి, నచికేతుఁడు ప్రాణికోటిపొంది తీరవలయు పరమార్థసందేశమును, సంశయమావంతయులేని అనల్పధీరగంభీరకంఠమునెత్తి, విశ్వమునకు గానమొనర్చినాఁడు. నచికేతుఁడు పల్కినవాక్యము, భారతజాతిగుండెలోని రక్తస్పందనశబ్దమే. సత్యానుభూతిలేని, ఆత్మానందమునెఱుంగని, శాశ్వతశాంతి లభింపని, రాజ్యసంపాదనారాభటములు, ఆర్థికనిర్ధానప్రయత్నములు, సమత్వసిద్ధాంతములు పసిబిడ్డపిచ్చియాటలని నచికేతుఁడు ఘోషించినాఁడు. సందేశమే భారతజాతిరక్తము, ప్రాణము, సర్వము దీనినుద్ధరించి, లోకమునకు బోధించుటకే, భా

భూమి నేటికినినిలచియున్నది. ప్రతిప్రాణియు నెప్పుడో యొకప్పుడు, తెలిసి, సత్యము ననుభవములోనికి దెచ్చుకొని తీరవలెననెడి యీధర్మమే ప్రపంచము నకు భారతవర్ష మియవలసినసంక్షేమములోఁ బ్రథమ భాగము.

హిందూమతము

ద్వితీయ సందేశము.

ఆధ్యాత్మికవ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము.

స్వాతంత్ర్యశబ్ద మనేకార్థములతో వాడఁ బడుచున్నది. శారీరికస్వాతంత్ర్యము, మానసికస్వాతంత్ర్యము, ఆత్మస్వాతంత్ర్యము. బంధములు లేకుండుటే స్వాతంత్ర్యము. అనఁగా స్వేచ్ఛగాదు. నియమములు లేనిది స్వేచ్ఛ. స్వాతంత్ర్యమునకు నియమములకు విరోధములేదు. కేవల భౌతికరంగములోని స్వాతంత్ర్యము పునాదిలేనిగోడ. కేవల మానసికస్వాతంత్ర్యము చుక్కానిలేని పడవ. పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, ఆత్మిక, మానసిక, భౌతికరంగములలో ఈశ్వరధర్మము నాచరించుటలోఁ గల

స్వేచ్ఛయే. ఈభావముననుసరించి ఈశ్వరుడొక్కడే పరిపూర్ణస్వతంత్రుడు. హిందూమతము ప్రకారము, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యశక్తిని ప్రతిప్రాణియు గర్భమునందిడుకొనియున్నది. మనమందఱము అనందస్వరూపులమని శ్రుతిచెప్పుచున్నది. కాని కారణాంతరములచే మన మపరిపూర్ణులమని, అల్పులమని, పాపులమని నమ్మి వ్యవహరించుచున్నారము. మనమస్వతంత్రులమనుకొను నీనీచజ్ఞానమును నిర్మూలించుటకు హిందూమతము పెక్కుమార్గములను చూపుచున్నది.

సత్యము సర్వేంద్రియాతీతము.

సర్వమతగ్నింధములు, అందు ముఖ్యముగా మనశ్రుతులు, సత్యము ఇందిరియములకు, మనస్సుకు, బుద్ధికి అతీతమని స్పష్టముగా జెప్పుచున్నవి. మనకన్న విశ్వములోని అతిస్వల్పభాగమునేచక్కాడఁ

గలదు. మనముక్కు కొలఁదిదూరములో వాస ననేచూడఁగలదు. అట్లే మనమనస్సును బుద్ధియు మిక్కిలి పరిమితశక్తిగలవి. స్థలము, కాలము, నిమిత్తము సీమూడును బుద్ధియొక్క సమస్తవ్యాపారములను బంధించును. ఒకవస్తువునుగూర్చి మనమూహించుట కారంభించినంతనే, దేశకాలనిమిత్తములు మూడునూ వచ్చితీరును. ఈమూడును ఊహకుఁ బరిమితిగల్పించి, వ్యక్తికడ్డనచ్చును. సత్యమునకు మితిలేదు; బంధములు లేవు. (Truth is above the limitations of space, time and causation) పరిమితి బంధములుగల బుద్ధి, ఏపరిమితిలేని సర్వబంధాతీతమైన సత్యమును గ్రహించుట అసంభవము. మనమెంతకాలము అపరిపూర్ణులమై యుదుమో అంతవఱకుఁ బరిపూర్ణమగు సత్యమున గూర్చి తెలిసికొనఁజాలము. అట్లుకాక, మనమున

పరిపూర్ణులమే అయినచో, నష్టపడు తెలిసికొనవలసిన దేదియులేదు. మనము సర్వజ్ఞులమైనచో సర్వజ్ఞుడగు నీశ్వరస్వరూపులమే అగుదుము.

ప్రకృతిలో విస్పష్టముగా గోచరించు విషయములను లేవనినఁ బ్రయోజనములేదు. ఉన్న పరిస్థితులలో మనము అల్పజ్ఞులమై, అతిస్వల్పశక్తులనే కలిగియున్నారము. ఈస్వల్పబుద్ధి శక్తియైనను ఏకాగ్రత లేక, అనేక విషయములపైఁ జెదరి విచ్ఛిన్నమైయున్నది. అందుచే మనము సత్యమును ప్రత్యక్షముగా నిపుడు దర్శించుస్థితిలోలేము. సత్యజ్ఞానానంతర్వరూపమగు బ్రహ్మపదార్థమునుగూర్చి మనము ప్రత్యక్షజ్ఞానమును పొందుటకు సాధ్యముకానంతఃకరము, మనజ్ఞానమున కొకకే మార్గమున్నది. మనకు పరిమితిగల మనమనోబుద్ధులమీదనే ఆధారపడకతప్పదు. మనమనస్సులు, మనబుద్ధులు, వీక్ష

అధ్యాత్మికవ్యక్తిసావేతంత్రము. , 29

మునుబట్టి, జాతినిబట్టి, కులసాంప్రదాయముల ననుసరించి, ఇంకను ఎన్నియో ఉపాధులనుబట్టి, భేదములు గలిగియుండును.

ఉపాధిభేదములు.

జిహ్వకొకరుచి, మనిషికొకమతము. ఈసామెతలో సమస్త తత్వశాస్త్రము నిమిడియున్నది. ఎచటికో పోవనక్కరలేదు. ఒక కుటుంబములోని వ్యక్తులరుచులలో, ఊహలలో నెంతభిన్నత్వమున్నదో చూచిన, విశ్వకుటుంబమునుగూర్చివిశేషముచర్చింపనవసరములేదు. నలుగురు సోదరులున్నచో నందొకఁడు గాయకుఁడు, ఒకఁడు తత్వజ్ఞానాభిలాషి, మఱొకఁడు కేవలలౌకికుఁడు, నాల్గవవాఁడు వట్టినిరక్షరకుక్షియుఁ గానచ్చును. ఒక యింటనే వంకాయ పచ్చడి చేసిన, ఒకరు చప్పిడిపచ్చడి, ఇంకొకరు పులుసుపచ్చడి, మఱొకరు బెల్లముపచ్చడి, కోరుదూరు.

ఇంకొకరి కసలుపచ్చడియే రుచిరీచదు. ఒకసోదరుఁడు శివనామ స్మరణము చేయుచు కాశీయాత్ర కేగిన, నతని తమ్ముడూరనున్న రామాలయములోని వాసము లూడఁబెరికి వంటకుపయోగించును. ఒక గ్రంథాలయమునొద్దకు వచ్చుసోదరుల ప్రవర్తనలో భిన్న రుచులన్నియు వెల్లడియగును. ఒకఁడు పద్య కావ్య ముతప్ప మఱేదియు ముట్టఁడు. మఱొకనికి నవలలే నిత్యాహారము. వేఱొకఁడు వేదాంతగ్రంథములే ద్రకుచుండును. ఇంకొకఁడు శిలాశాసనములోని దీలకై చెమటలు గ్రక్కుచుండును. వేఱొకఁడు లియరుబల్లి విడువఁడు. మఱొక పుణ్యాత్ముఁడు, మహాత్ముఁడువచ్చి, జాతులలో నూతనశకములను ప్పించు మహోపన్యాసము లొసగుచున్నను, క్యాబ్బిబల్లమీద వ్రేలు బ్రద్దలగునట్లు కొట్టుచునే ఁడును. ఈ ఉపన్యాసమును వినుటకే మఱొక

బుద్ధిమంతుఁడు 500 మిల్ల దూరమునుండి నడచి
యైన వచ్చి తదేకదృష్టితో వినుచుండును. ఇంకొ
కడీమహాప్రవక్తకు నల్లజెండాలతోదర్శనమిచ్చును.
వేఱొకఁడువచ్చి యిరువురను చెఱసాలకుఁ బంపును.
ఇవన్నియు జాతికులమతదేశ రాజకీయ సాంఘికాది
గణనాతీత సందర్భములను, సంస్కారములనుబట్టి,
అతివిచిత్ర భిన్నత్వముతో నడచుచుండును. కాని
యెవరేమిచేయుచున్నను, ప్రతిజీవి గుండెపైఁ జేయి
పెట్టి, శాంతచిత్తముతో విన్నచో “ఆనందమే
కావలెను. శాంతియేకావలె” ననుచు నిరంతరము
కొట్టుకొనుగుండెతటతట విస్పష్టముగా వినఁబడును
ఈగుండెదెబ్బిలో భిన్నత్వములేదు. నిత్యానందవాంఛ
మానవకోటిసంతను, ప్రాణిప్రపంచమునంతను ఒకే
సూత్రమునకు బంధించి నిలుపుచున్నది. ప్రాణి
కోటికి వలయునదొక్కటే; దానిని పొందు పద్ధతిలో

భిన్నత్వము మాత్రము తప్పదు. దేవునిఁ గూర్చి మనకు భిన్నాభిప్రాయము లుండక తప్పదుగాని, మనకు భిన్నాభిప్రాయము లన్నియు నొకేదేవునిఁ గూర్చి యను సంగతి ముఖ్యముగా మఱచు చుండుము. కాశీపోవుట కనేకమార్గము లున్నవి కాని, అన్ని బాటలును కాశీతోడ్కొని పోవును. ఎన్నియో మతములు, మతశాఖలు నున్నవికాని, అన్నియు నొకేపరమేశ్వరుని సూచించును. తత్త్వ శాస్త్రము లనేకములున్నవి కాని, అన్నియు నొకే తత్వమును గూర్చి పలుకును.

భిన్నత్వమేలయున్నది ?

లోకములో భిన్నాభిప్రాయములు, భిన్నమతములు, భిన్నరుచులు ఏలయున్నవను ప్రశ్నకు, మన యిది జవాబుచెప్పజాలదు. ఏలన, మనబుద్ధియు మనత్వములోఁబుట్టి, అందే పెరిగినది. ఒకవిధమగ్గు

[3] ఆధ్యాత్మికవ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము. 33

భిన్నత్వముపేరే బుద్ధి. ప్రకృతిలో, మానవప్రకృతిలో భేదములేలయున్నవని యడుగుట, ఆకసమున గణనాతీతనక్షత్రములేలయున్నవని ప్రశ్నించుట. ఈభేదములను సృజింపుమని మనమెవ్వరినిఁ గోరలేదు. కాని అవిమనయెగుటనున్నవి. భిన్నాభిప్రాయములను తుడిచి ఒకే అభిప్రాయమును, మతమును, లోకములో నిలుపవలెననుట, నక్షత్రకోట్లనన్నిటినిఁ దుడిచివైచి, ఒక పెద్దనక్షత్రమునుచేయవలెననుట. మనము పరిమితబుద్ధితో, ప్రకృతిభిన్నత్వమును గూర్చిన అనంతసమస్యను పరిష్కరింపఁజాలము.

ప్రకృతిలోనిభేదము సామాన్యమైనది కాదు. ప్రకృతిలో నేరొడువస్తువులును సమానములుగావు. ప్రతివస్తువును, తేదితరవస్తువుచుండి వేరుచేయు నొక ప్రత్యేకత్వమును గలిగియున్నదని ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞు

లు నిరూపించియున్నారు. అదేపిథముగాఁ బ్రతిప్రాణియుఁ దదితర ప్రాణులనుండి, ఏదోఒక ప్రత్యేక గుణమందు భేదమును చూపితిరును. విశ్వసృష్టికి, సృష్టిలోని భిన్న పదార్థములకు, ప్రాణులకు మూలాధారమైయున్న పరమాత్మశక్తిలో నీభేదములు లేవనియు, నీభిన్నత్వము ప్రదర్శనములోనే యున్నదనియు, గర్మసిద్ధాంతము ననుసరించి, హిందూమతము ఋజువుచేయుచున్నది.

ఈ భిన్నత్వమునకు, ఈ నానాత్వమునకు సరిపగు స్థానముఁజూపి, సమన్వయింపని తత్త్వశాస్త్రము నిరర్థకము. ఈ మానవప్రకృతిలోని అనేకత్వమునుండి, ఒకేగుణమును గ్రహించి, యిదియే దర్శమునని, తదితరమును విడిచిపెట్టుమతము, నీరసమైన మానసముయొక్క పక్షపాతమలము. ఈ తత్త్వమును సవరించి, సమన్వయించి, అర్థము

అధ్యాత్మికవ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము.

35

తెల్పునదే మతము, తత్వశాస్త్రమును. తదితరము
లన్నియుఁ గేవలవాగాడంబరములే.

నానామతములు.

పరమాత్మస్వరూపమగు సత్యము మనోబుద్ధిండ్రి
యను.ల కిందరానిదగుటచేతను, కొలఁదిమంది
సత్యద్రష్టలు తప్ప, మనమందరమును అనంతమగు
సత్యమును, గ్రహించుటకు శక్యముకాని పరిమిత
ములగు బుద్ధులచేఁ గొలతవేయవలసి యుండుటచే
తను, మనబుద్ధులలో భిన్నసాంప్రదాయములచే
భేదములుండక తప్పనిసరియగుటచేతను, మనమంద
రము, ఒకేసత్యమునుగూర్చి, భిన్నాభిప్రాయము
కాక, పరస్పర విరుద్ధాభిప్రాయములను గల
యుండుటకూడ సహజమేకాక, తప్పని సరికూడనఁ
యున్నది. ఇట్టి అమోఘమగు కారణములచే, ననే
మతములు బయలుదేరుటలో నాశ్చర్యమేమియులే.

దు. ఇంతేకాదు. ఒకేమతములో ననేక శాఖలు శాఖలు శాఖలు విభిన్నములు విశేషముగాఁ దలలెత్తినవి. ఇంకను దూరముగా నాలోచించినచో, 'మనిషి కొక మతము'ను సామెతననుసరించి, 'వ్యక్తి కొక మతము' న్నట్లు సులభముగా గ్రహింపవచ్చును.

నేడు ఐదారుమతములే ముఖ్యముగా జాతులచే గుర్తింపబడియున్నవి. ఇది సత్యముమాత్రముకాదు. తలకొకమతమున్నదని మనమిదివఱకే చెప్పియున్నాము.

ఇందసహజమేమియు లేదు. మానవకోటిలోఁ

తివ్యక్తియొక్క మానసము, క్రమక్రమోన్నతాభివృద్ధిదశలో, ననేకాంతరువులలోనున్నపుడు, ఒకే తత్వమునుగూర్చి, వ్యక్తికొకప్రత్యేకాభిప్రాయముంటు, ఒకవ్యక్తికే క్రమక్రమముగా జ్ఞానమభివృద్ధింపకొలది, అభిప్రాయములు మారుచుండుట నిం

కాతనవైచిత్ర్యమేమియునులేదు. ఒకఁడీశ్వరుని

జగన్మాతగాను, ఘోరకాండ తండ్రిగాను, ఇంకొకడు
విశ్వయజమానిగాను, ఊహించినచో నన్ను
ప్రమాదమేమున్నది? నిర్గుణనిరాకారుడు, సగుణ
సాకారుడు యెందును దానేయైన పరమేశ్వరుని నిర్గు
ణాన్యకరూప మూహించుయత్నములో, గొందఱు
ఆకారములను, విగ్రహములను, ప్రతిమలను సహ
యకారులుగా గ్రహించుటలో నేమి ఘోరదోష,
మున్నది? లోకమున నీశ్వరధర్మవ్యాప్తికై పుట్టి,
జాతులలో సూతనచైతన్య ముద్భవింపజేసి, మహా
మతములను స్థాపించి, విశ్వమార్గదర్శకులై వెడలిన
రాముడు, కృష్ణుడు బుద్ధుడు, క్రీస్తుమున్నగువార
లను ఈశ్వరావతారములనుగాఁ గొందఱుర్పించు
టలో మహాపరాధ మొచటనున్నది? ప్రకృతిసౌందర
మును నూచి, అంతఃకరణ ముప్పొగువాడు పర
మేశ్వరుని అనంతసౌందర్యనిధిగాఁ బ్రేమించి యారా

ధించును. దుఃఖార్తుడగువాడూ ఈశ్వరుని సంత
దయసాగరునిగా నర్పించును. సునిశితబుద్ధిగలిగి,
తీవ్రతర్కాభ్యాసమును పెంపొందించుకొను మేధావి
అపరమేశ్వరునే, అప్రమేయప్రజ్ఞానినిగా నూహిం
చును. ఇందులో మానవప్రకృతి కసహజమగు
సందర్భమేమున్నది ?

శాఖాదురభిమానము.

ఒకే పరమేశ్వరునిఁ గూర్చి వ్యక్తులూహించు
భిన్నాభిప్రాయములకుఁ దావొసఁగనిమతము చిర
వ్యాప్తి నందఁజాలదు. కోట్లకొలఁది ప్రజలుండఁగా,
అనంతకోటి భిన్నాభిప్రాయముల కవకాశముండఁగా,
నొకేఅభిప్రాయమునుగ్రహించి, ఇదియేసిద్ధాంతము,
తదితరములన్నియు నిరర్థకములని నచించు తత్త్వ
శాస్త్రము కేవలసంకుచితదృష్టిలో బయలుదేరినదే.
విశ్వపరమావధియగు, శాశ్వతమోక్షము పొందుట

కు, అనేకమార్గములనుండగా, నొకేదారి చూపుటయే
కాక, తక్కిన బాటలన్నియుఁ దప్పని వాదించు మతము
గర్హింపఁదగినదుర్మతమే. ఒక శాఖకుఁగాని, ఒక
ప్రత్యేకమతసాంప్రదాయమునకుఁగాని, ఒక ప్రత్యేక
మతసంఘమునకుఁగాని చెందినవ్యక్తి, తనపుట్టెలో
దేవునిఁగూర్చి, విశ్వమునుగూర్చి పుట్టిన అల్పాభిప్రాయ
మొకటే సత్యము, తదితరాభిప్రాయములకుఁ దావు
లేదని చెప్పినచో నట్టివ్యక్తిని మొటనే శృంఖలాబద్ధు
నిఁజేసి ఉన్నాదశరణాలయమునకంపవచ్చును. లోకా
తీతులగు సత్యదర్శకులకు మాత్రమే తెలియు పరమార్థ
మును గూర్చి, మనకందఱకు, లోపబుద్ధులచేఁదెలి
యు పరిమితాభిప్రాయములనుపట్టుకొని, ఇందొకరు
తెల్పినది సత్యము, మఱొకరుతలచునది మిథ్యయని,
పెనగులాడుపద్ధతి కేవలమూర్ఖపద్ధతియేకాక, తీవ్ర
స్థిందార్జ్మమన్నను తప్పులేదు.

అన్యమతములు.

ఒక్క హిందూమతముతప్ప, తక్కిన మతములన్నియు, అనేకమార్గములలోనేయొక్కమార్గమునో బోధించుమతములే. ముక్తిసాధనమునకు, యాత్రిక సహస్రములకు, ఇదివఱకే నిర్మించినవి, ఇంకను నిర్మింపఁ బోవునవి లక్షలకొలది దారులుకలిగియుండఁగా నీసత్యమును గుర్తింపకపోవుట, ఒకవేళ అల్పముగా గుర్తించినను, ఒకేదారిమీదనే “వెళ్ళవచ్చు” ననియు, తక్కినదారులమొగలో “కంటకారణ్య” మనియువ్రాసి, హిందూమతేతరములన్నియు, నిదియే విశ్వమతమనియు, పరమసత్యమనియు ఘోషించుచున్నవి. ఈఘోష పరమపవిత్రమగు వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును కూకటివేళ్ళతోఁ జెల్లగించివైచుట. సృష్టి సత్యార్థమునుగూర్చి, ఒకజీవి తనఁడాహుశక్తినినుసరించి, సాంప్రదాయముల ననుసరించి, మతాన్ని సందర్శి

సత్యాన్వేషకుని మానసమొక చిన్ని మొక్కవంటిది. ఆ మొక్క పెరుగుటకు వలయు ఎఱువు, నీరు, రక్షణకుఁ గంచె, మనము నిర్మింపఁగలము. కాని, మొక్కను “నీవు ఇట్లు పెరుగు”మని శాసించుచున్న మానవకోటికిలేదు. పెరుగుట, వృద్ధిపొందుట యనునది కేవలము, వ్యక్తిపరము, ఆత్మికము, ఆంతరంగికము. బాహ్యసందర్భములెన్ని కలసినను, మొక్కను పెరుగునట్లు చేయఁజాలవు. బాహ్యమునలభించిన పదార్థజాలమునుండి, మొక్కలోని ప్రాణి, తన అభివృద్ధికివలయుభాగములను తనవ్యక్తిధర్మము ననుసరించి, గ్రహించి, పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యశంఖారవము నూచుచుఁ దన యిచ్చవచ్చినరీతినే పెరుగును. సత్యాన్వేషకుని మానసాంకురమునట్లే. బాహ్యపరిస్థితులు, జీవితాంత్రలో నిమిత్తమాత్రములే కాని, బుద్ధించుశక్తికలవికావు. సృష్టిలోని పదార్థరాశినిఁ

ము తగవులాడదు. ఈశ్వరారాధనవిషయములో సమగ్రమగువ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుటయే కాక, సమకూర్చుటయే, వేదవేదాంతములయొక్క ప్రధానసందేశము. ఇష్టదేవతారాధనముచే నందఱకు మోక్షప్రాప్తియున్నది. హిందూమతమీ ధర్మమును గుర్తించుటయేకాదు. హిందూజాతి దైనికజీవితములో నీధర్మమాచరింపఁబడినది. ఒకే హిందూ గృహములోఁదండ్రి అద్వైతీయుఁ, దల్లి విష్ణుభక్తురాలును, కుమారుఁడు శివభక్తుఁడును, కుమార్తె కార్తికభక్తురాలును గావచ్చును. ఈపరమపవిత్రధర్మము, భారతజాతిరక్తములో ప్రవహించినది; జాతీయజీవితపద్ధతిగా మారిపోయినది. కారణాంతరములచేఁ గొంతవఱకు నశించినను, నేటికి నీధర్మజ్యోతి ఒక్క హిందూజాతిలోనే ప్రకాశించుచున్నది.

నారాధించినను దోషము లేదు. ఆరాధకునిదృష్టి ననుసరించి, ఫలితము లభించును. ఉపనిషత్తులలో వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును బోధించుమంత్రము లెన్ని యోగలవు.

భగవద్గీతాసందేశము.

ఈ ఆధ్యాత్మికవ్యక్తి స్వాతంత్ర్యదివ్యగానము, భగవద్గీతలోఁ బ్రతిఅధ్యాయమునను, మధురాతి మధురముగా ఆలపింపఁబడినది. ఒకేసత్యమునకుఁ గల అనేకరూపములు పొందుటకుఁగల అనేకమార్గములు, వీనిని సమగ్రముగా సమన్వయించి, బోధించినదే భగవద్గీతాదివ్యసందేశము. భక్తియోగములో అర్జునునకు మోక్షసిద్ధికి వలయు పెక్కుమార్గములను చూపి, తనయిచ్ఛవచ్చినమార్గము నేరుకొను స్వాతంత్ర్యమును, శ్రీకృష్ణఁడర్జునునిహస్తమునందుంచినాడు. ఏమార్గముననుసరించినను సిద్ధిభం

అర్థము:—“అవ్యక్తబ్రహ్మము నారాధించు మనస్సుగలవారికిఁ గల కష్టమెక్కువైనది. దేహ ధారులకు, అవ్యక్తబ్రహ్మోపాసన దాఃఖమును కలిగించును.

“మనస్సు నాయందే ఉంచి, బుద్ధిని నాయందే లగ్నము చేయుము. అట్లుచేసిన, నాయందే నివసించెదవు. ఆవెనుక నే సంశయమునులేదు.

“నాయందు నీచిత్తమును స్థిరము గానుంచు శక్తి లేకున్నచో, అర్జునా, అభ్యాసయోగముచే నన్నా శ్రయింపుము.

“అభ్యాసముచేయుటకుఁ గూడ, అసమర్థుడవైనచో, నాకు సమర్పణపూర్వకముగాఁ గర్మచేయుము. నాకొఱకై నీవు కర్మచేసినచో నీవు సిద్ధిపొందఁగలవు

వాక్యములు పలికినాడు. ఇట్టి మహావాక్యముల్లా ప్రపంచసారస్వతములో నెచ్చటనుకన్పట్టవు.

శ్లో. ఇతి తేజ్ఞానమాఖ్యాతంగుహ్యద్గుహ్యతరమయా!
విమృశ్యైతదశేషేణ యధేచ్ఛసి తథాకురు॥

“రహస్యాతిరహస్యమైన యీజ్ఞానము (Knowledge of Truth) నాచే నీకు బోధింపఁబడినది. నిర్విశేషముగా దీనిని విమర్శించి, నీకేది నచ్చిన అదియే చేయుము.” ఈ “యధేచ్ఛసి” శబ్దములో హిందూమతమందలి వర్ణనాతీతాదార్యము, విశ్వవిశాలసమన్వయ భావము, అప్రతిమానముగా నిమిడియున్నవి.

ప్రస్తుతహిందూజాతి.

దురదృష్టవశమున, నేటిహిందూజాతిలో మతశాఖలు, శాఖాంతరములు, లెక్కలేనన్ని బయలుదేరినవి. శాఖాదురభిమానము లేకున్నచో నెన్ని

చీలిక లను నీచక్రిమిసంఘములీలోఁ జిచ్చుపెట్టి,
~~జ్ఞానాంతరమునఁ~~ గాట్లాడుచున్నజాతులమధ్య నీధీ
 ర్మమును బోధించి, జాతిశ్రేయము, విశ్వశాంతియుఁ
 జేకూర్పవలసి యున్నది.

పరితాపము, సత్యోరాధన స్థాధనముచేయుటలో భగవంతునిఁ జేరుటకఁగల పద్ధతులలోఁ, బ్రతి వ్యక్తికిని గల దైవదత్తమైన సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము, నీరెంటినుండియు, నొకే సర్వేశ్వరునిఁ జెలియుటకు భిన్నమార్గములను ప్రేమతోఁసహించి, గౌరవించుట యను మూడవసిద్ధాంతము తప్పనిసరిగా వచ్చితీరును.

నాగృహమును నేను గౌరవింపకొనుట యనఁగాఁ బరులయిండ్లకుఁ జచ్చుపెట్టుటకాదు; నాజాతిశ్రేయమును నేను కోరుటలోఁ బరజాతినాశనమును నే నపేక్షింపనవసరములేదు; నాకు నా స్వదేశమందలి భక్తి యున్న, విదేశముల మంటఁగలపవలెనను దురూహజనింప నవసరములేదు. నామతమును నేను ప్రేమించుట యనఁగా అన్యమతదూషణము కాఁజాలదు. నేను స్వాతంత్ర్యము ననుభవింపుటకు, ఇతరులను దాస్యశృంఖలములలో బంధింపనవసరములేదు.

న్నాము. పుట్టుకచే మనము హిందువులమో, మహమ్మదీయులమో, వైష్ణవులమో, బౌద్ధులమో అని పించుకొనుచున్నారము. ఆచరణలోఁ బనిపిల్లలమై యున్న సంగతిని గుర్తింపము. “నీవేల హిందువునన్న”చో “మాతాత హిందువు, మాతండి హిందువు”నని బదులుచెప్పబడును. ఇట్టి పద్ధతులు మతములోఁజేరవు. నామములు, శాఖలు వీనికొఱకై కొట్లాడు మతములన్నియు నీపద్ధతులనుండియే బయలుదేరినవి. మనముచేయు క్రిత్యములను సమర్థింపఁగలిగినచో మనమతము సయోజనము కలదని నమ్ముచున్నారము. దీనికొఱకై మనము కల్మష పూరితములగు నీచబుద్ధులతో హేతువులను, ప్రమాణములను ఉదాహరించుచున్నారము.

శబ్దప్రమాణము; హేతువాదము.

సక్రిమమగు ఊహయే హేతువాదము. ఒకవిషయమునుగూర్చి చేసిన మన ఆలోచనలను సమన్వే

ఆధారము. అనుభవజ్ఞానము, హేతురహితముకాదు
 హేతువునకతీతము. అందుచే, హేతూత్పత్తిస్థితి
 ననుభవపూర్వకముగా మహర్షులు దర్శించి చెప్పిన
 సత్యములను మనము విశ్వసించకతప్పదు. కాని యీ
 విశ్వాసముకూడ సహేతుకముగా నుండవలెను.
 గుడ్డినమ్మకము అవిశ్వాసముతోఁ దుల్యమైనదే.
 ఉపనిషత్తు చెప్పుచున్నది;

“నాయమాత్మా ప్రచననేనలభ్యో, నమేధయా,
 నబహునాశ్రుతేన। యమేవైషవృణతే, తేనలభ్యస్త
 స్యైష ఆత్మావృణతే తనూన్ సాస్వాం॥

“ఈపరమాత్మ, ప్రచనమునకుఁగాని, బుద్ధికిఁ
 గాని, వేదములనేకములు చదువుటవలనఁగాని, లభిం
 పడు. ఎవనిచే వరింపఁబడునో వానిచేఁ బొందఁ
 బడును. సరమాత్మయే స్వయముగా అట్టిసత్యాన్వే
 షకున కెఱుకపఱచుకొనును.” (కఠ-ఉ-2-23.)

తెలియక, అనంతమగు అసంతృప్తిలోఁబడి, సత్యము తెలియకున్న శాంతిలేదనినమ్మి, బుద్ధిచే సాధ్యమగు కృషిసలిపి, కృషిఫలింపకపోవుటచేఁ, దిరిగి బయలుదేరిన అసంతృప్తిసాగరములోనే పడకతీరదు. ఇట్టి పరిస్థితిలో మానవులు మూడుపద్ధతులలోఁ బడుదురు. మొదటివారు నాస్తికవాదులు. మాబుద్ధికి గోచరింపలేదు కాబట్టి భగవంతుఁడు లేడని వీరు వాదించుదురు. రెండవతరగతివారు సంశయవాదులు. సత్యముమాకుఁ గన్పట్టలేదు. భగవంతుఁడున్న ఉండవచ్చును. మేముచూడని విషయములో నున్నాడని కాని, లేడనికాని చెప్పఁజాలమని వీరివాదము.

కాని యీ రెండు వాదములు లోపముగలవే. అసంతృప్తి యనుకార్చిచ్చుచేఁ గాల్పఁబడి, బయలుదేరిన సత్యాన్వేషి, బుద్ధిశక్తిగలవాఁడు గానఁబడనంత మాత్రమున, ఈశ్వరుడేలేడనుటసాహసము. అసం

విశ్వాసపథతి. (The Path of faith)

సరియగు సత్యాన్వేషకులకందఱకు ఒక్కమా
ర్గముమాత్రమే మిగిలియున్నది. సత్యాన్వేషణములో
సర్వసంగత్యాగమొనర్చి, పరమావధినిఁ జేరి, మహా
ర్షులు, జ్ఞానులు, భక్తులు ప్రకటించిన సత్యములను
మనమునమ్మి, ఆచరింపవలెను. అట్టి మహర్షులు
బ్రహ్మనందమును దుచిచూచి, పలికిన పలుకుల భావ
ముమనకిప్పుడు తెలియదు. వారు పలికినవాక్యము
లందు శౌరవముంచి, పరిపూర్ణవిశ్వాసముతో వానిని
దైనికజీవితములో ననుష్ఠించి, సాధనముచేయుచుఁ
బోయినచో, వారు చెప్పినసత్యము నిజమో కాదో
తేలఁగలదు. అనేకులు మహర్షులు, గమ్యస్థానము
చేరుట కనేక పద్ధతులను బోధించిరి. ఏపద్ధతియందు
విశ్వాసముంచి, సాధనచేసినను, గమ్యస్థానము
(Goal) ను జేరవచ్చునని వారు చెప్పుచున్నారు.

బుద్ధిప్రయోజనము.

సత్యమందఱి కొకటే యని మనము చూచి యున్నారము. సత్యమును జేరుమార్గములు, దేశ కాల జాతిసాంప్రదాయముల భేదముచే, వివిధ ములైయుండక తప్పదనియు మనము తెలిసికొనియే యున్నారము. అందుచే అనేకమతములకు అవసర మున్నదని వేరుగాఁ జెప్పనక్కఱలేదు. సత్యమునెఱుఁగవలెననెడి దాహము, సత్యమును, అందఱుప్రాణులకు సమానమే. బుద్ధిమొదలగు ఇంద్రియములు, పరిమితములగుటచే, అపరిమితమగు సత్యమును గూర్చి, సమగ్రనిర్వచనమును జేయలేవనియు మన మెఱుఁగుదుము. అన్నితత్త్వశాస్త్రములును బుద్ధి నుండి పుట్టినవేకావున, అన్నియు అపరిపూర్ణములే. సత్యమును బుద్ధిచేఁ దెలిసికొనుట అసాధ్యమని ఋజువుచేయుటే మహోన్నతమగు తత్త్వశాస్త్రము.

దరసమే. ఇది అతిసులభమైన విషయము. దీనిని శుద్ధింపక, మానవజాతి ఆత్మద్రోహముచేసికొనుచున్నది.

శ్రుతివచనములు.

“ఏకంసద్విప్రబహుధావదంతి”

“సత్యమొకటే, విప్రులు బహువిధములఁ జెప్పుచున్నారు.” (ఋగ్వేదము.)

“యథానద్యస్యందమానా సముద్రే అస్తంగచ్ఛంతి నామరూపేవిహాయ । తథావిద్వాన్నామరూపాద్విముక్తః పరాత్పరంపురుషముపై తిదివ్యమ్.”

(ముండకోపనిషత్తు. 111-2 8)

అర్థము:—ఏవిధముగాఁ, బ్రవహించుచున్ననదులు, నామరూపములను విడిచి, సముద్రములో లయమగుచున్నవో, ఆవిధముగానే, నామరూపములవలన విముక్తుడైన విద్వాంసుఁడు పరాత్పరుఁడగు.

త్వం ఒకటేయైనను, ప్రతిరూపమున కొక్కొక్కరూపమును పొందుచు, అన్నిరూపములకు బాహ్యముగఁ గూడనున్నది.”

“యథానామ్యైకేన మృత్పిండేన, సర్వం మృణ్మయం విజ్ఞాతంస్యాత్, వాచారంభణం వికారోనామ భేయంమృత్తికేత్యేవసత్యం.” (ఛాందో-ఉ-6-1-4)

“యథాసోమ్య, మధు మధు కృతోని స్తిష్ఠంతి, నానాత్యయానాం వృక్షాణాగ్ం రసాకసమవహార మేకత్వాగ్ం రసంగమయంతి.” (ఛాందో-ఉ-6-9-1)

“స య ఏషోఽణిమా-ఐతదాత్మ్యమిదగ్ంసర్వం, తత్సత్యగ్ంసకత్మా తత్త్వమసి శ్వేతకేతో...”

(ఛాందో-ఉ-3-9-4)

“అర్థము:—హేసోమ్య! ఏవిధముగా, ఒక్కమట్టి ముద్దవలన, మంటితోఁ జేయబడిన సమస్తము నెట్లు తెలియనో—ఎట్లు భేదములన్నియు మాటలచేఁ

యోగ కర్మయోగముల నెల్లు సమన్వయించుచు
న్నదో—

శ్లో॥ సాంఖ్యయోగౌపధగ్బలాః ప్రవదంతినపండితాః

ఏకమప్యస్థితస్సమ్య గుభయోద్విందతేఘలమ్॥

శ్లో॥ యత్సంఖ్యైః ప్రాప్య తేస్థానంతద్యౌగై రపిగమ్య

తే । ఏకంసాంఖ్యంచ యోగంచ, యఃపశ్యతీసప

శ్యతి॥

(గీత-అ. 5—4, 5)

అర్థము:—జ్ఞాన, కర్మయోగములు వేళ్ళని
మూఢులు చెప్పుచున్నారు. జ్ఞానులెల్లు చెప్పరు.
జ్ఞాన, కర్మ, యోగములలో నే యొకదానిని లెస్సగా
ఆశ్రయించినను, రెంటిఘలమును పొందుచున్నాఁడు.

జ్ఞానులచే ఏస్థానము పొందఁ బడుచున్నదో,
కర్మయోగులచే నదేస్థానముపొందఁబడుచున్నది. జ్ఞాన
యోగమును, కర్మయోగమును ఒకటిగా (ఒకేఘల
మునిచ్చువానినిగా) నెవఁడుచూచునో ఆతఁడే తెలి
సినవాఁడు.”

వివిధదేవతారాధనమును గూర్చి, శ్రీకృష్ణుడు
అవివేకులగు, తీవ్రసంస్కర్తలవలెఁగాక, అన్భూత
సమన్వయవాక్యములనుపలికినాఁడు. ఈవాక్యముల
లో శ్రీకృష్ణభగవానుని సంపూర్ణదైవత్వము ప్రతి
ఫలించుచున్నది;

శ్లో॥యేఽప్యన్యదేవతాభక్తాయజంత్రేశద్ధయాన్వితాః
తేఽపిమామేవకౌంతేయ,యజంత్యవిధిపూర్వకమ్!

(గీత—అ. 9-23)

“ఎవరుశ్రద్ధాన్వితులై, అన్యదేవతలనారాధించు
చున్నారో, వారును విధినెఱుఁగక, (అప్రయత్న
ముగా) నన్నే యారాధించుచున్నారు.”

“శ్లో॥యోయోయాంతనుంభక్తఃశ్రద్ధయాన్వితః
మిచ్ఛతి। తస్యతస్యాచలాం శ్రద్ధాంతామేవవిధ-
ధామ్యహం॥

(గీత. 9-25.)

“శ్లో॥ నబుద్ధిభేదంజనయేదజ్ఞానాకర్మసంగినాం ।

జోషయేత్సర్వకర్మాణి విద్వాన్ యుక్తస్సమో
చరన్ ॥ (గీత. అ. 3-26.)

పండితుడగువాడు, కర్మసంగులైన అవివేకుల
బుద్ధియందుఁ జలనమును గలిగింపరాదు. అట్టిపండి
తుడు, తానునిష్ఠాపరుడై కర్మలనుజేయుచు, నితరు
లచేఁ జేయింపవలెను.”

“శ్లో॥ యేయథామాంప్రపద్యంతేతాస్తద్వైవభజామ్య
హం । మమవర్తమానువర్తంతే, మనుష్యాః పాథ
సర్వశః॥

(గీత. అ. 4-21.)

హేఅర్జునా ! ఎవరు, ఏవిధముగా నన్ను అర్చన
చేయుదురో, వారినావిధముగానే నేననుగ్రహింతు
ను. అన్నివిధములచేతను మనుష్యాలు, నామాగ్ని
ముసే అనుసరించుచున్నారు.”

ము, ఒక్కొక్క శాస్త్రరారాధనమార్గము. కాని అన్ని పుష్పములలోఁ దేనెయున్నది; అన్ని పుష్పములలోని తేనెయు నొకేమాధుర్యమునొసంగును. హిందూమతమహావనములోనికిరిగి, ఏలతాగ్రమునువంచినను, పుష్పము లభించుచు; దివ్యసౌరభముదొరకును; మకరందామృత మూటలూరును. ఒకటిమాత్రమున్నది. జాజిపువ్వులోనితేనెనాని, మల్లెపువ్వులోఁ దేనెలేదనికాని, విషమున్నదనికాని అనుట, అజ్ఞానము, మౌఢ్యము, దౌర్జన్యముననిమాత్రముగుర్తించినచో బాధలేదు. ఓషికయున్నదా, తేనెటీగవలె, అన్ని పువ్వులమకరందమునుగాంచుము. తేనెటీగమాత్రముతెలివి యున్నచో జాతి స్వాభిమాన పిశాచము, స్వమతమరహంకార భూతము, వేధించుట మానును. జాతులకు, సంఘములకు సుఖజీవనము లభించును.

ప్రేమపూర్వక భిన్నమతసహనము.

77

నానామణి గర్భిత మహాసాగరము.

హిందూమతము, దరిలేని మహాసముద్రము.

ఆసముద్రగర్భమునఁ అన్నిజాతులమణులు, రత్నములు, గుట్టలుగుట్టలుగాఁ బడియున్నవి. ద్వైతము, విశిష్టాద్వైతము, అద్వైతము; కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, యోగములు; కృష్ణ, రామ, విష్ణు, శివులు; నిర్గుణ, నిరాకార బ్రహ్మారాధనము, సగుణసాకార బ్రహ్మార్చనము; మున్నగునవన్నియుఁ బెక్కురకముల తళతళలతోఁ బ్రకాశించుచున్న మణిరాజములు. ప్రతిమణియు, బ్రతిప్రాణికి, బ్రహ్మజ్ఞానకాంతి నొసగుచింతామణియే. అంధకారమునఁ బడి, అల్లాడుచున్న జీవాత్మకు, సంసారసాగరములోఁ దెన్నుచూపుట కేమణియైనను వినియోగించును. ఏమణినాజ్ఞించి, జీవి నట్టిటఁ బెట్టుకొన్నను సూర్యచంద్రాదులకాంతి నీకటియైపోవు, వర్ణింపనలవికాని పరంజ్యోతియొద్దకు

సోదరభావమును, సామరస్యమును, పరస్పరవాత్సల్యమును, కూకటిప్రేళ్లతోఁ గూల్చివైచినవి. ఈశుమింపరాని పక్షదురభిమానమును, అన్నిరంగములనుండి, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికాది సనుస్తరంగములనుండి తఱిమివేయుఁడు. ఏలన, మతము అన్నిరంగములను పావనమొనర్పవలసి యున్నది.

సర్వజాతి సోదరులకును హిందూమతము, ఈ దివ్యసందేశమును పూరించుచున్నది.

“ప్రేమనిలయులగు సోదరులారా! మనకందఱకు మూడుపనులుచేయుటకు మాత్రమే హక్కున్నది. ప్రతిప్రాణియు, జీవితసమస్యను పరిష్కరించు కొనవలయు అవసరమును గుర్తించుటకై, మేలుకొనుమని, ప్రేమగీతములతో మేలుకొలుపుచు పాడుఁడు; ప్రతిప్రాణియు, సత్యారాధన మార్గములో, అనేకములగు వ్యక్తిపాధుల సనుసరించి, తనకన్నగు

ప్రేమపూర్వక భిన్న మతసహనము. 81

ఇందు మార్గమునుబట్టి పరమావధిని జేరుటకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసంగుడు; తెంపులైన అమోఘమగు సత్యకాంక్షయున్ననాడు అన్ని మార్గములు, అన్ని మతములు, నొకే పరమాత్మసాన్నిధ్యమునకుఁ దోడ్కొనిపోవ సమర్థములని అంగీకరించి, మతములలోని భిన్నత్వమును, అనేకత్వమును ప్రేమతో, వాత్సల్యముతో, శౌరవముతో సహింపుడు. ఈనూడుపనులే ప్రతివ్యక్తియొక్కయు, ప్రతిజాతియొక్కయు స్వధర్మము. ఈస్వధర్మమే ఈశ్వరధర్మము. దీనికడ్డువచ్చు ఆటంకములను తొలగించుటకు అవసరమగుచో సంపూర్ణ త్యాగమునకు సంసిద్ధులైయుండు వ్యక్తులున్నచో అప్పుడే లోకకల్యాణము, లోకకల్యాణముచేకూరి, రాక్షసత్వ

82 -3

హిందూమతము,

ముచే దుఃఖదూషితమై, పల్లవించుచున్న యీభు-
ష్మాండలము దైవకాంతులచే వెల్లివిరిసి, నిత్యానంద
ముచేఁ బవిత్రమై, శాశ్వతశాంతి నిలయమగును.

ఓంశాంతి శాంతి శాంతిః.

1. శ్రీ విశేషానందస్వామి జీవితము.

500 పుటలు, 2 భాగములు. భాగము 1 కి రు.0-12-0 ఖరీదు. పత్రికలన్నియు విశేషముగా ప్రశంసించినవి. వలయువారు:- శ్రీ రామకృష్ణపూజామందిరము, కొత్తపేట గుంటూరు అనిప్రవాసము నలెను.

2. శ్రీ రామతీర్థస్వామి జీవితము.

150 పేజీలు. వెల రు 0-8-0 మాత్రమే.

“ఈమహానీయుని జీవితము నిదివఱకెవరును తెలుగులో వ్రాయనిలోటును ఇప్పుడు వేంకటేశ్వరుగారు తీర్చిరి. రామతీర్థస్వామి జననము మొదలు నిర్యాణమువఱకును 28 శీర్షికలక్రింద సులభవచనమున సీగ్రంథములో వివరింపబడెను. ఇది ముఖ్యముగా చదువదగినది.”—ఆంధ్రపత్రిక.

“సులభమై, ముద్దులుమూటగట్టు శైలిలో వ్రాయబడిన యీగ్రంథమును చదువుటే ఆహ్లాదకరము.”—హిందూపత్రిక.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల పద్య భాషా నిల్దయము
 కృత్తవే. విజయనగరరాజ్యభివృద్ధి కాల చరిత్ర పరమార్థ
 శృక్పథము.”

78 పేజీలు, డెమ్మి. వెల రు. 0-6-0 మాత్రమే.

“శ్రీయుత బులుసు వెంకటేశ్వర్లుగారిచే ఆంధ్ర
 ములో సంగ్రహితమైన ‘నాజీవితపరమార్థ దృక్ప
 థము’ను నేనానందముతో దిలకించినాను. ఈ గ్రంథ
 మాంధ్రలోకమున కామోదమొనగూర్చునని విశ్వ
 సించుచున్నాను. మఱియు నీ ప్రయత్నము ఈ యన్ధ
 వాదకుల కాంధ్రభాషయందుగల అధికారపాండిత్య
 మునే కాక, మతాభిమానాభినివేశములను సహి
 తము సువ్యక్తము చేయుచున్నది.” - స. రాధాకృష్ణ.
 2, 3. గ్రంథములకు,

బులుసు వెంకటేశ్వర్లుగారు ఎం. ఎ.,

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ ఆంధ్ర విజయనగరరాజ్య చరిత్ర, కాకినాడ.

విభాగము ..... అనివ్రాయవలె

గ్రంథ వంఖ్య .....